

پولس قلیس

خایجه بو ترائی

نام اصلی Bulos یا بولس، "شاول" و شغلش خیمه‌دوزی بود. وی در سال ۳۰ میلادی در شهر طرسوس قلیقیه به دنیا آمد و پدر و مادرش یهودی‌الاصل بودند. در اورشلیم نزد غمالانیل به تحصیل پرداخت و یاد گرفت که قانون و آداب و رسوم یهودیان را مو به مو رعایت کند (اعمال، ۳:۲۲) چون در یهودیت بسیار سخت و متعصب بود.

نخستین تماس پولس با مسیحیان به‌عنوان یک یهودی مخالفه هنگام شهادت قدیس استفانوس بود. او که آیین یهود را با پیشرفت مسیحیت در خطر دیده سخت به تعقیب و آزار مسیحیان پرداخت (اعمال، ۸:۱-۳) و همین که شنید مسیحیت در دمشق پیش می‌رود برای مبارزه با آن نامه‌ای از روحانی بزرگ یهود در اورشلیم گرفت.

پولس که دژخیم مسیحیان نامیده می‌شد و برای آزار آنها کوچ کرده بود، پس از ورود به دمشق مدعی شد که حضرت مسیح در بین راه بر وی آشکار شده و مأمور تعلیمش کرده است. (اعمال، ۱۹:۹).

به این سان پولس به مسیحیت گروید، از آنجا به اورشلیم برگشت و در سال ۳۳ میلادی خود را به پطرس معرفی کرد (غلاطیان: ۱:۱۸-۱۹)، او نامش را از شاول به پولس برگرداند و همراه چند تن دیگر از رسولان مسیح برای ترویج مسیحیت به شرق نزدیک و یونان سفر کرد.

پولس پس از خصومت شدید با کلیسای مسیحی تغییر رویه داد و بزرگ‌ترین مبلغ مسیحی و برجسته‌ترین عالم الهیات آن دین شد.

سفرهای فراوان پولس و رویایی که از کلیسای جهانی در سر داشت باعث شد که مسیحیت با سرعتی فزاینده به دینی جهانی تبدیل شود. بخش اعظم فعالیت رسولان به‌نحوی با فعالیت‌های او آمیخته است و نامه‌هایی که به نام او نوشته شده، یک‌سوم عهد جدید را تشکیل می‌دهند.

تعالیم پولس

منشأ تعالیم پولس کشف و شهود شخصی و افکار و عقاید سازگار با احوال اجتماعی و اندیشه‌های اقوام بود. وی به سرعت مورد استقبال غیریهود واقع و به تدریج از حدود شریعت تورات خارج شد تا آنجا که همان رسولان و مسیحیان نخستین که پولس را موهبتی برای نجات مسیحیان و پیشرفت مسیحیت می‌دانستند اول درباره او دچار شک و تردید شدند و سپس به مخالفت با او برخاستند، زیرا آنها مطابق تعالیم مسیح که از نزدیک با آن آشنا بودند عقیده داشتند که او نیامده بود تا باطل کننده تورات باشد بلکه برانگیخته شده بود تا آن را کامل کند. (متی ۵:۱۷-۲۰، لوقا ۱۶:۱۷).

پولس روحیه‌ای عاطفی و منفعل داشت. گاه مسرور

کسانی اعطا می‌کند که او را ذکر کنند (بمفورد پارکز، ۱۳۸۰:۴۳۸).

پولس در فاصله سال‌های ۴۸ تا ۵۸ به‌منظور تبلیغ آیین مسیح، به شهرهای مهم آسیای صغیر و یونان سفر کرد، در هر کنیسه‌ای که ممکن شد به وعظ پرداخت و با توسل به غیریهودیان، تعدادی کلیسای جدید بنا نهاد (اعمال رسولان، ۱۴:۲۱ به بعد). به این ترتیب مسیحیت به تدریج در تمام ولایات شرقی امپراتوری روم گسترش یافت. در همین روزها یک گروه کوچک مسیحی نیز در روم به وجود آمد. این تحولات سبب منازعاتی میان کلیسای انطاکیه و کلیسای اورشلیم شد.

پولس در تجربه دینی مسیحیت و بسط آن در همه امور زندگی نقش اساسی داشته و این مسأله در نامه‌هایش به شعبه‌های مختلف کلیسا توضیح داده شده است. گروهی عارف‌مسلك احتمالاً در آسیای صغیر، عقاید تقریباً متفاوتی را رواج می‌دادند که در انجیل و نامه‌های منسوب به یوحنا بی‌تأثیر نبوده است و ولی بی‌هیچ تردید پولس مصنف اصلی الهیات مسیحیت غیریهودی است.

تأثیر افکار پولس در شکل‌گیری مسیحیت تاریخی
افکار پولس در شکل‌گیری و تأسیس بنیان‌های مسیحیت تاریخی- در برابر مسیحیت حقیقی- انکارناپذیر است، به گونه‌ای که نامه‌های پولس را فلسفه اساسی عهد جدید دانسته و منتقدان برای تمیز مسیحیت حقیقی از "مسیحیت تاریخی"، گاه شعار "دین عیسی نه الهیات پولس" را به کار می‌برند. (هوردن، ۱۳۶۸:۷۰) و جالب اینکه نیچه، فیلسوف مسیحی معاصر، "مسیحیت تاریخی" و رایج را "مسیحیت پولس" می‌نامد نه آیین عیسی (نیچه، ۱۳۷۴:۵۴). برتراند راسل نیز از جمله فلاسفه و اندیشمندان است که پولس را بنیانگذار "مسیحیت تاریخی" می‌داند (راسل، ۱۳۶۰/۸). انجیل برنابا، ص ۱۷۵).

آیین "مسیحیت حقیقی" که کاملاً ریشه در شریعت یهود داشت، توسط پولس رسول و همفکران وی به مکتبی که "مسیحیت تاریخی" نامیده شد، تغییر پیدا کرد و بعدها کلیسای مسیحی بدعت‌های پولس و دستیاران وی را جایگزین اصول بکر عیسوی کرد و از این طریق از پیروی تورات دست کشید. (ویر، ۷۰۶/۲). کاربرد کارپنتر (۱۳۷۴:۹۸). می‌گویند که پولس در تعالیم خود خیلی نگران نبود که عیسی چه گفته است، در حقیقت وی بسیاری از اوقات به‌نحو چشمگیری از تعلیمات عیسی فاصله می‌گرفت (کارپنتر، ۱۳۷۴:۱۵۴).

ویل دورانت معتقد است که مسیحیت، یعنی آن معتقداتی که پس از عیسی و از سوی برخی حواریون و رسولان، خاصه پولس رسول فراهم آمد، نه تنها شرک را

و زمانی افسرده بود، تردیدی نداشت که روح هدایتش می‌کند، به موقعیت‌های خود می‌باید، در دوستی یکرنگ و صادق بود، همه چیز خود را وقف سعادت معنوی مردم تو ایمان می‌کرد و شخصیت کامل خود را با صداقت و صمیمیتی اعجاب‌انگیز نشان می‌داد (بمفورد پارکز، ۱۳۸۰:۴۴۳).

پولس به‌رغم آنکه اصلاً با عیسی (ع) آشنا نشده بود، ادعا می‌کرد که روح‌القدس به‌وی قدرت و شایستگی کامل اعطا کرده است. او رهبران اورشلیم را افرادی بی‌مقدار می‌دانست؛ مردانی که فقط "ظاهراً افراد برجسته‌ای بودند، به خصوص پتروس مصلحت‌اندیش را که ابتدا با مسیحیان غیریهودی [نامختون] بر سر یک سفره نشست و آداب دینی را نقض کرد، ولی بعد از ترس یعقوب و حامیانش به سنت یهودی بازگشت.

مسیحیان یهودی‌نژاد بر این عقیده باقی ماندند که تمام مسیحیان یهودی باید ختنه شوند و این سبب شد تا پولس در نامه‌ای به کلیسای شهر فیلیپی، آنان را "سگ‌هایی" بخواند که اصرار در "بریدن عضوی از بدن" خود دارند. (فیلیپیان، ۳:۲). آنچه که پولس در تعالیم خویش تبلیغ می‌کند، خاصه آموزه‌های وی در نفی شریعت تورات و سنت ختن، با نص بسیاری از سخنان و اعمال عیسی (ع) که در انجیل رسمی آمده منافات دارد.

پولس در موعظه‌های خویش به وضع احکامی پرداخته که این احکام برای نخستین‌بار از جانب وی صادر می‌شود؛ نظیر نفی تزویج و دعوت به پرهیز از ازدواج مشروع. (نامه‌اول قرنتس، ۷:۶-۲۷-۲۸).

پولس در تعالیم و مواعظ خویش پیوسته بر اثبات الهیت عیسی اصرار فراوان به خرج می‌دهد. او صریحاً اعلام می‌کند که عیسی (ع) پسر خداست (رسولان ۹:۲۰؛ ویل دورانت، ج:۳، ۶۸۳) و او را کفار گناهان همه آدمیان معرفی می‌کند (نامه اول قرنتس ۸:۵، ۱۵:۴، ۲۳؛ رومیان ۱۸:۵).

پولس احکام شریعت را مانع رسیدن قوم یهود به عدالت و تنها راه رسیدن به حقیقت و عدالت را علاوه بر ایمان به عیسی، ترک شریعت موسوی می‌داند. احکام شریعت وسیله نیل به کمال است، اما پولس صرف ایمان درونی به عیسی را عین کمال می‌داند و از نظر او مؤمنان به عیسی، نیازی به انجام سنت‌های شرعی ندارند. (کولسیان، ۲:۹-۲۳).

افکار و تبلیغات پولس

پولس نخستین فرد مسیحی بود که مسیحیت را کاملاً بر بنیاد عام‌گرایی تبلیغ کرد و تمایزی میان یهود و غیریهود قایل نشد. او در نامه‌اش به رومیان مسیحی اظهار داشت: "تمایزی میان یهودی و یونانی نیست، زیرا خلوند واحد، خلوند همه است و گنجینه‌اش را به

۳: ۲۲-۲۵.

نظر پولس درباره مسیح (ع)

او به عقیده مسیحیان اولیه، مبنی بر اینکه مسیح با پذیرفتن مرگ خود را قربانی کرد، اشاره می‌کند اما نظریه‌اش درباره مسیح بر این امر مبتنی است که خداوند در جنگ با گناه مسیح را به پیروزی رساند. او با رد نظریه متداول یهودی-مسیحی در تأکید بر توبه و آمرزش گناهان، به پیروانش توصیه نمی‌کرد که از گناه توبه کنند، بلکه بیشتر بر مسأله غلبه خداوند بر گناه آن هم بر روی صلیب تأکید می‌ورزید (قرنتیان اول، ۳: ۱۵). افکار پولس بعد از او تقریباً به فراموشی سپرده شد.

تنها کسانی که آن را احیا کردند، آگوستین در سده پنجم و مارتین لوتر در سده شانزدهم بودند. پترس نیز در رساله دوم خود از دشواری‌های فهم نظریه پولس سخن می‌گوید (پترس، کتاب دوم، ۳: ۱۶)، ولی در اواخر سده اول و ابتدای سده دوم، علاقه‌مندی بودند که در حفظ رساله‌های پولس کوشیدند و حتی در اجرای نظریات او در زندگی خود جسارت به خرج دادند. نام این جوامع پولسی در کتاب‌های کولسیان، افسسیان، تیموتائوس اول و دوم و تیطس منعکس شده است، با این همه تا پیش از آگوستین و لوتر، آشنایی گسترده و عمیقی با نظریه پولس در باب الهیات حاصل نشد. در سده بیستم متأهلمان آلمانی همچون کارل بارت و ارنست کزمان بار دیگر اشتیاق به الهیات پولسی را تجدید کردند.

از میان ۱۳ رساله منسوب به پولس، ۷ رساله را می‌توان به او نسبت داد: تسالونیکیان اول، غلاطیان، قرنتیان اول، قرنتیان دوم، رومیان، فیلیپیان و فلیمون. مأخذ عمده زندگی پولس، کتاب اعمال رسولان و رسالات منتسب به اوست. (مصاحب: ۴۶۸).

سرانجام پولس

به نظر می‌رسد او درصدد رفع نیاز مالی کلیسای اورشلیم بود، ولی در سال ۵۸ هنگام حمل اعانانی از کلیسای آسیای صغیر و در حال بازدید از اورشلیم به اتهام اهانت به هیکل بازداشت شد. پس از آنکه یک مقام رومی برای خشنودی یهودیان او را دو سال در زندان نگاه داشت، با کشتی روانه روم و بعد از آن هم از صفحات تاریخ محو شد. بنا بر روایتی امپراتور نرون او را به قتل رساند، زیرا مسیحیان روم را مسبب آتش‌سوزی این شهر و از بین رفتن بخش بزرگی از آن می‌دانست (هنری بمفور پارکر، «خدایان و آمیان»، ۴۴۰).

پی نوشت:

- ۱- «انجیل عیسی مسیح»، ترجمه تفسیری عهد جدید انتشارات آفتاب چاپ دوم، ۱۳۶۴.
- ۲- «انجیل برنابا»، ترجمه علامه حیدرقلی سردار کابلی، نشر نیایش، ۱۳۷۹.
- ۳- بمفور پارکر، هنری، خدایان و آمیان، ترجمه محمد بقالی، نشر قاصد، ۱۳۸۰.

4- Encyclopedia, Britannica, Inc. 1995, (32 vols).

- ۵- دورانت و ویل، تاریخ تمدن، ترجمه گروه ترجمان تهران، انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۵-۱۳۷۰.
- ۶- هوردن و ویلیام، راهنمای الهیات پروتستان ترجمه طاطوس میکائیلان، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، ۱۳۶۸.
- ۷- نیچه، فردریش ویلهلم، دجال ترجمه عبدالعلی دستغیب تهران، پرسش، ۱۳۷۶.
- ۸- برتراند راسل، تاریخ فلسفه غرب، ترجمه نجف دریابندری، تهران، کتاب پرواز، چاپ ششم.
- ۹- کارپنتر، همفری عیسی، ترجمه حسن بامشاد تهران، طرح نو، ۱۳۷۴.

از میان نبرد (با وجود اینکه هدف اصلی عیسی همین بود) بلکه آن را در خود پناه داد و موجب حیات آن شد. (ویل دورانت، ج ۳: ۶۹۶، انجیل برنابا، ۳۹).

جهان بینی و اندیشه‌های دینی پولس

برای تلخیص اندیشه‌های پولس هرگونه کوششی بیهوده است، به خصوص آنکه او هر رساله‌ای را خطاب به کلیسای خاصی می‌نوشت و به ضرورت رفع مشکلات و تصحیح عقاید آن کلیسا، نوشته‌هایش را تنظیم می‌کرد.

حتی رساله رومیان که از منظم‌ترین رساله‌های پولس است نیز نمی‌تواند اندیشه دینی او را به روشنی نمایان کند، البته عقاید و مسائل خاصی دائماً تکرار می‌شوند که می‌توان آنها را اصول محوری تفکر پولس دانست. ایمان از نظر پولس، ایمان راسخ به انجیل، توکل به عیسی برخاسته از میان مردگان و پیوند با او بوده است. انسان مسیحی ایمان خود را نه با دخالت عقل، بلکه از طریق تحول عاطفی کسب می‌کرد که امداد از سوی روح القدس و فیض الهی دانسته می‌شد.

پولس معتقد بود که اگر کسی تمام اموال خود را هم بفروشد و آن را صرف اطعام مساکین کند یا حتی بدنش را هم در راه خدا به سوختن دهد، اگر محبت در دلش نباشد هیچ ارزش معنوی‌ای ندارد. او ایمان را عنایت الهی می‌داند، نه امری مستقل و آگاهانه (غلاطیان، ۲۲: ۵).

شریعت از نظر پولس، مقدس، عادلانه و مفید بود، ولی آنگاه که خود مسیحی شد شریعت را محوکننده گناه و مرگ نمی‌شمرد (رومیان، ۳: ۸). پس شریعت قابل اعتماد نیست و انسان با اعتماد به شریعت درمی‌یابد که قوانین شریعت او را به بند می‌کشند. (غلاطیان

اسامی برخی از مراکز و کتابفروشی‌های ارائه‌دهنده مجله در تهران و شهرستان‌ها

تهران:

کتاب شهر	حافظ، خ حافظ شمالی، نبش زرتشت شرقی تلفن ۸۸۰۶۶۱۸
کتاب شهر	ساعی، خ ولیعصر، جنب پارک ساعی تلفن ۸۷۱۸۲۰۰
کتاب شهر	شکوفه، خ ۱۷ شهرپور، نبش شکوفه تلفن ۳۷۹۹۰۹۳
کتاب شهر	باهنر، خ نیاوران، چهارراه کامرانیه تلفن ۲۲۸۵۹۶۹
کتاب شهر	ملت، مجیدیه شمالی، شمس آباد تلفن ۲۵۱۸۴۸۴
کتاب شهر	نیاوران، خ نیاوران، پارک نیاوران تلفن ۲۸۰۷۰۱۰
کتاب شهر	هفت چنار، خ هفت چنار تلفن ۵۷۲۸۷۹۹
انتشارات آگاه	خ انقلاب، روبه‌روی دبیرخانه دانشگاه تلفن ۶۴۶۷۳۲۳
انتشارات طرح نو	خ خرمشهر، خ نوبخت، بین پنجم و هفتم تلفن ۸۵۰۱۳۸
انتشارات توس	خ انقلاب، اول خ دانشگاه، شماره یک تلفن ۶۴۶۱۰۰۷
کتابخانه طهوری	خ انقلاب، بین فروردین و فخر رازی تلفن ۶۴۰۶۳۳۰
نشر اختران	خ انقلاب، بازارچه کتاب تلفن ۶۴۶۲۲۸۲
نشر باغ	خ ولیعصر، مقابل پمپ بنزین باغ فردوس تلفن ۲۷۱۸۵۵۵
نشر ثالث	خ کریمخان زند، نرسیده به ایرانشهر تلفن ۸۳۲۵۳۷۷
نشر چشمه	خ کریمخان زند، نبش میرزای شیرازی تلفن ۸۹۰۷۷۶۶
نشر دارینوش	قلهک، جنب سینما فرهنگ تلفن ۲۰۰۰۴۰۰
نشر نی	خ کریمخان زند، بعد از میرزای شیرازی تلفن ۸۹۰۱۵۶۱
نشر و پژوهش فرزاد	خ کریمخان زند، خ مدیری، شماره ۱۶ تلفن ۸۳۱۰۲۵۳

شهرستان‌ها:

اردبیل	چهارراه امام، کتابفروشی سعدی تلفن ۲۲۴۸۶۸۵
ارومیه	خ امام، کتابفروشی انزلی تلفن ۲۲۲۸۳۳۸
اسلامشهر	ایستگاه نوری، محل توزیع نشریات تلفن ۲۳۴۲۴۴۱
اصفهان	خ چهارباغ، دروازه دولت، فرهنگسرای اصفهان تلفن ۲۲۰۴۰۲۹
اصفهان	خ باغ گلدسته، کتابفروشی فرهنگیان اصفهان تلفن ۲۲۱۱۳۳۹
اصفهان	خ آمادگاه، روبه‌روی هتل عباسی، کتابفروشی باستان تلفن ۲۲۲۷۱۳۹
اهواز	خ حافظ، بین سلمان و سیروس، کتابفروشی رشد تلفن ۲۲۱۷۰۰۰
تبریز	اول شریعتی جنوبی، کتابفروشی شایسته تلفن ۵۵۵۲۴۵۸
تبریز	خ ارتش شمالی، شماره ۴۱، کتابفروشی سپهر تلفن ۵۲۶۳۵۵۲
جزیره کیش	کتابفروشی روحی تلفن ۴۴۲۰۰۱۴
دزفول	خ طالقانی، نبش هجرت، کتابفروشی رشد تلفن ۲۲۴۱۰۱۲
زنجان	خ امام، روبه‌روی قدس ۷، کتابکده فرهنگ تلفن ۳۲۲۴۵۱۶
سمنان	خ امام، نبش پاساژ رسالت، نشر خلاق تلفن ۳۳۳۳۴۸۷
سندج	خ امام، کتابسرای نوروزی تلفن ۲۲۲۶۹۶۲
شیراز	خ صورتگر، کتابفروشی دانش تلفن ۲۳۰۹۲۶۱
شیراز	تقاطع رودکی و فردوسی، مؤسسه پیغام امروز تلفن ۲۳۳۳۷۲۶
کرمان	چهارراه ارگ، فروشگاه نوین تلفن ۲۲۲۲۸۶۴
کرمانشاه	میدان ارشاد اسلامی، سرپرستی روزنامه همشهری تلفن ۸۲۳۸۰۵۸
قائم‌شهر	میدان طالقانی، کتابفروشی بلال حبشی تلفن ۲۲۳۱۸۵۹
قزوین	خ خیام، کوچه کلیسا، کتابفروشی مولانا، تلفن: ۲۲۲۷۹۷۸
قم	خ حجتیه، شماره ۷۱، کتاب طه تلفن ۷۷۴۰۵۹۶
مشهد	چهارراه کوی دکتر، مؤسسه انتشارات امام خمینی (ره) تلفن ۸۴۳۰۱۴۷